

Oponentský posudek na diplomovou práci

Etnologie gagauzské vesnice Bălgarevo. Identita bulharských Gagauzů.

Bc. Kiril Christov, Ústav etnologie, FF UK

Vedoucí práce: Doc. Marek Jakoubek, PhD.

Práce Kirila Christova se věnuje problematice kolektivní identity bulharských Gagauzů. Autor vychází z vlastní terénní zkušenosti z návratového výzkumu do obce Bălgarevo ve východním Bulharsku a navazuje přitom na svůj předešlý výzkum realizovaný pro potřeby bakalářské práce. Kiril Christov zvolil velmi atraktivní téma a zvládl realizovat samostatný terénní výzkum v cizí zemi. Přesto se mi zdá, že jeho práce mohla vytěžit data z terénního výzkumu ještě trochu lépe a zasadit je do komplexnějšího teoretického rámce.

Mezi silné stránky práce patří celkové uchopení problému identity a kolektivní identifikace Gagauzů, kdy autor čtenáře provází jednotlivými aspekty, které přispívají k sebe-vědomí etnické kolektivity, jako je příběh (mýtus) o původu, jazyk, tradice, či paměť. Autor prokazuje dobrou orientaci v celkovém kontextu a hezky čtenáře uvádí jak do problematiky národnostních menšin v Bulharsku, tak do hypotéz o původu Gagauzů. Zároveň oceňuji jazykovou disponovanost autora, která mu umožnila nejen úspěšný pohyb v terénu, ale také práci s místními zdroji v bulharštině.

Slabší stránkou práce K. Christova je teorie a práce s teoretickými koncepty: pasáž věnovaná konceptu etnicity mohla být propracovanější a využití těchto přístupů promyšlenější. Autor zároveň představuje například koncept paměti, který je pak ve vlastní práci využit jen velmi povrchně a není dále rozvinut. Více prostoru a lepšího teoretického rozpracování se také mohlo dostat vztahu mezi náboženstvím a etnicitou, který je v balkánském prostoru specifický. Za pozornost by také stála otázka „komodifikace“ gagauzské identity (s. 38).

Po formální stránce má práce také řadu nedostatků: obsahuje poměrně časté překlepy, méně často pak gramatické chyby. Autor necituje konzistentně, v práci střídá odkazy v poznámkách pod čarou s odkazy v textu, některá citovaná díla také chybí v závěrečném seznamu literatury. Oceňuj ovšem připojené fotografie a mapu, které práci činí atraktivnější. Celkově však formální stránce mělo být asi věnováno více péče.

Mezi nejzajímavější momenty práce K. Christova patří srovnání s předchozím výzkumem, kdy autor dochází k závěru, že ve studované obci zřejmě začíná docházet k určité etnické revitalizaci (po níž před několika lety nebylo ani zmínky). Zajímalo by mě, jak by autor vlastními slovy shrnul odpověď na otázku, které etnické aspekty Gagauzové ve sledovaném regionu v současnosti využívají jako nástroj etnické revitalizace, či jak komerčně využívají vlastní etnicitu.

Přes některé slabiny považuji diplomovou práci Kirila Christova za přínosnou, protože dokázala zprostředkovat zajímavé poznatky a interpretace vycházející z vlastního autorova terénního výzkumu. Z tohoto důvodu je škoda, že nevěnoval více pozornosti také formální stránce textu. V upravené verzi by totiž téma revitalizace gagauzské etnické identity určitě stálo za publikaci přinejmenším v podobě odborného článku.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm „dobře“.

V Praze, 10. 6. 2020

Lenka Jakoubková Budilová